

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3238/2019. (X. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Pk.50.024/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Litresits András ügyvéd, Litresits Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz; melyben a Fővárosi Ítéltábla 1.Pk.50.024/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a bíróság és választási bizottság határozataiban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] Az indítványozót Diósd Város Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) a 46/2019. (IX. 9.) számú határozatával nyilvántartásba vette az egyik egyéni választókerületben független képviselőjelöltként, ugyanakkor Érd Megyei Jogú Város Helyi Választási Bizottsága 35/2019. (IX. 5.) számú HVB határozatával már nyilvántartásba vette több jelölő szervezet közös kompenzációs listáján a 13. helyen szereplő jelöltként. A diósi HVB határozata ellen egy egyéni képviselőjelölt fellebbezett, arra hivatkozva, hogy a határozat a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény (a továbbiakban: Övt.) 8. § (1) bekezdését sérti.
- [4] A Pest Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 120/2019. (IX. 15.) számú határozatával a HVB határozatát megváltoztatta, és az indítványozó egyéni választókerületi független képviselőjelöltként történő nyilvántartásba vételét visszautasította. Indokolásában megállapította, hogy az indítványozó több jelölő szervezet közös kompenzációs listáján jelöltként szerepel, így az egyéni választókerületben történt nyilvántartásba vétele az Övt. 8. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [5] A határozattal szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyet a Fővárosi Ítéltábla 1.Pk.50.010/2019/2. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasított, tekintettel arra, hogy az indítványozó jogi képviselete nem volt szabályszerűen igazolva. A Fővárosi Ítéltábla – az indítványozó kifogásának helyt adva – az eljárás megismétlését rendelte el, melynek eredményeként a korábbi végzést saját hatáskörben hatályon kívül helyezte, és a felülvizsgálati kérelemről érdemben határozott, és azt alaptalannak találta.
- [6] A Fővárosi Ítéltábla alkotmányjogi panasszal támadott 1.Pk.50.024/2019/2. számú végzésével a TVB határozatát helybenhagyta. Indokolásában az Övt. 8. §-ában foglalt rendelkezésekre hivatkozva megállapította, hogy az indítványozó kompenzációs listán való jelölésével és annak elfogadásával már nyilvántartásba került. Az Övt. 8. § (1) bekezdése szerint a jelölt csak ugyanazon településen fogadhat el egyéni választókerületi jelöltséget, ezért – a bíróság szerint – a TVB a kifogásolt határozatával az indítványozónak az egyéni választókerületben egyéni választókerületi független képviselőjelöltként történő nyilvántartásba vételét helyesen utasította vissza.
- [7] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 1.Pk.50.024/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert ellentétesnek tartja az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (4) bekezdésével.
- [8] Álláspontja szerint a bíróság az Övt. 8. § (1) bekezdésének olyan szűk, megszorító értelmezést tulajdonít, mely sérti a passzív választójogát. Az indítványozó szerint a bíróság döntése a jogszabály téves értelmezésén alapul, mert az Övt. 8. § (1) bekezdése nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely alapján a választási bizottság a nyilvántartásba vételét visszautasíthatta volna. Az Övt. 1. § (3) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a választópolgár bármely választókerületben választható, míg a választhatóságra vonatkozó korlátozást szerinte kizárólag

az Övt. 8. § (6) bekezdése tartalmaz. Vagyis ha az Övt. kifejezetten nem zárja ki, akkor a választópolgár jelölt lehet, ha az alaptörvényi feltételeknek egyébként megfelel. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXIII. cikk (4) bekezdése értelmében ugyan sarkalatos törvény a választhatóságot további feltételekhez kötheti, azonban ezeket a korlátozásokat megengedően kell értelmezni, és meg kell felelniük az alapjogok korlátozhatóságára vonatkozó – szükségességi és arányossági – követelményeknek. Az indítványozó indokolása alátámasztásául hivatkozott az 1/2013. (I. 7.) AB határozatban, valamint a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban foglaltakra. Álláspontja szerint a támadott végzés az alkotmánybírósági határozatokban foglaltaknak sem felel meg.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [10] 3.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokollással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [11] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [12] 3.2. Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [13] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz esetén is kizárólag az Alaptörvényben elismert jogokat oltalmazza {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]; 3294/2014. (XI. 11.) AB végzés, Indokolás [24]}.
- [14] A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [15]}.
- [15] 3.3. Az Alkotmánybíróság az ismertett gyakorlatát a konkrét ügyre vonatkozóan is irányadónak tekintette, és megállapította, hogy az indítványozónak az Alaptörvény XXIII. cikkében deklarált passzív választójoga sérelmével összefüggésben előadottak nem felelnek meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek, az alábbiak szerint. Az indítványozó panaszában az Övt. 8. § (1) bekezdésének a bíróság végzésében megjelenő értelmezését sérelmezte, szerinte a bírói döntés Alaptörvényben rögzített jogát sérti, mert megszorítóan értelmezi az Övt. 8. §

- (1) bekezdésében foglaltakat. E rendelkezés szerint a választópolgár jelölési fajtánként több jelöltet vagy listát is ajánlhat, de csak egy településen, fővárosi kerületben, megyében fogadhat el jelölést.
- [16] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörben eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {hasonlóan: 3143/2014. (V. 9.) AB végzés; Indokolás [19]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak a választási ügyekben eljáró bíróságok törvényértelmezésének a felülvizsgálatára sincs lehetősége, amennyiben az alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel {lásd 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]; megerősítette többek között: 3294/2014. (XI. 11.) AB végzés, Indokolás [23]; 3294/2018. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [43]}. Ezért az Alkotmánybíróságnak ez utóbbi létét kellett megvizsgálnia a befogadásról szóló döntésének meghozatala során.
- [17] 3.4. Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy a panaszban megjelölt aggályok – melyek kizárólag az Övt. egyébként egyértelmű – értelmezéséhez kapcsolódnak – a bíróság döntését érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vetné fel, és így az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná {3099/2018. (III. 26.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: a Kúria Kvk.III.38.036/2019/2. számú, az indítványozó által hivatkozott végzésében is foglalkozott az Övt. 8. §-a értelmezésével, és rámutatott, hogy a az Övt. érintett rendelkezésének pontos értelme megállapítható és a „8. § további bekezdéseinek koherenciájából a következetes jogalkotói szándék figyelhető meg” {lásd: Kúriai végzés, Indokolás [27]}. Az Alkotmánybíróság, egyetértve a fenti megállapítással, hangsúlyozza, hogy az érintett rendelkezés teleologikus értelmezéséből sem következik a több településen való megválaszthatóság, ez egyébként az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabállyal is ellenkezik. Az Alaptörvény XXIII. cikkéből nem olvasható ki annak elvi lehetősége, hogy a választópolgár korlátlanul, bármennyi, akár n+1 számú településen jelölt lehessen.
- [19] 3.5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. szeptember 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1527/2019.

